

Hasan Özqılınca (1951) - İğdırda anadan olub. Bədii yaradıcılığa atan əsrin 70-ci illərindən başlayıb. İndiyə qədər 6 hekayə, 1 roman kitabı nəşr edilib. "Zahid" adlı ilk romanıya Orxan Kamal Roman Ödülünü (2013), "Sonda hər kəs yalın" hekayə kitabıyla Antalya Ədəbiyyat Ödülləri- 2015-ci ilin kitabı mükafatını və başqa nüfuzlu ədəbi ödülləri alıb. Romanı və hekayələri əsasən filmlər çəkilib. Çağdaş Türkiyə nəsrinin tanınmış və ən çox oxunan müəlliflərindəndir. "Hasan Özqılınca son illərin ən səmimi yazıçılardandır. Təhkiyəsinin duyğuları dərinəndir, inəci bir yanı var". tanınmış türk jurnalisti Sennur Sezar onun haqqında "Evrensel" qəzetində belə yazır: "Sada və yalın anlatımı olan yazarlardandır Özqılınca... İctimai duyurluğu yüksək hekayə ustalarındandır..." - Türkiyənin tanınmış "Notos" ədəbiyyat dərgisi Asuman Susamın dilindən belə şərh edir Hasan Özqılıncaın yaradıcılığını.

İstedadlı yazar-tərcüməçi Oqtay Hacımusallımın təqdimatında "Ədəbiyyat qəzeti"nin oxucuları üçün təqdim etdiyimiz bu hekayə Hasan böyün yaradıcılığı üçün səciyyəvidir, ümid edirik, bizim də oxucular tərəfindən rəğbətə qarşılanacaq.

Salim Babullaoglu

1

Hacı Şükürün pasajından çıxıb Qəhrəmanlar küçəsinə girəndə, elə bil, dərhal orada, küncdə kükək gözləyirmiş mənə. Alıb aparır cılız bədənimi, sürükləyir rəsmən. Nə qədər müqavimət göstərməyə çalışırsam, alınmır; çox vaxt qayıdıb pasaja girir, bir müddət küçədən, yəyin addımlarla keçən insanları izləyirəm. Sonra mən paltomun yaxasını yuxarı qaldırıb çıxıram təzədən küçəyə. Bura bəgəzə yaxındır, kükək qıvrıla - qıvrıla küçəyə birlikdə İkiçəsməliyə tərəf uzanır. Şaxta da adamı bıçaq kimi kəsir. Qışın o soyuğunda yoxuşu qalxan şagirdlər, ustalar soyuqdan titrəyir; uzaqdan gələn müştərilər də sürətlə emalatxanalara girirlər.

Günlərdir birçə damcı da olsun yağış yağmadı. Hava haqqında məlumatlar da adamın əsəblərini korlayır. Boz bulanaq bir hava, qabağına çıxanı sürükləyib aparır quru, sort bir kükək, dayanmadan özünü sahələ çirpan hirsli donuz. Sevmirom də belə havaları. İnsanın arada bir də olsa, simükləri qızımaltı. Amma hardadır o havalılar? O qara buludlardan, leysan yağışlardan; fırtınalı, ildırımlı havalardan sonra çıxıb gələn tərtəmiz günəşli günlər? Yox, hər şey kimi havaların da zayıf çıxıb, bunu da ən çox usta deyir.

Küçəyə baxıram, qolub keçənlərə, ustalara, şagirdlərə, fəhlələrə, kənarədən gələn müştərilərə. Hamı qəribə bir tələş içində hərsəz təlosir. Avara-avara gəzənlər də çoxaldı bu günlərdə. Bir gün səhər təzədən, hələ işo təzə başlanmış, budur, onlardan biri sakitcə girir emalatxanaya. Görünür, işsizlikdən, sıxıntıdan yata bilməyib; səhər təzədən son sükülən kimi atıb özünü küçəyə. Ürkək hərəkətlər edir, müdirin çökünür, yoldan keçəndə, clo-bələ bir-iki doqquzluqunə deydiyini deyir, heç kim ona fikir vermirdi onsuz da. Özü gedib hansısa ustanın dəzgahını yanında tutur. Keçmiş ayaqbağı ustasıdır, oturanda qurcaq bilir. Gözü gah ustanın dərilərini sıxışdırıdığı qolubə, gah ustanın doqduqlarının arasında tutduğu bir çəngə mismardə- sakitcə nədənsə danışır. Usta ilə xısn-xısn nədənsə danışır. Allah bilir nəçə ilin dostudurlar... Bu pəşədə, bu günə kimi nələr yaşayıblar, nələrə paylaşıblar, kim bilir? Çökic səslərinin içində, onlar özələrini, emalatxana da onları unudub. Bir-birinə elə yaxın oturlublar ki, bir müddət sonra bir can, bir nəfəs halına gəliblər. O əsnada şagirdin göz-qulağı üstadadır. Bu dəqiqə çağıracaq: "Çökici ver: Bu astarı göstərdiyim yerdən kəs. Yəyə hardadır, yeyo? Astarları bir az dörmən vur. Azdır yapışqanı, yapışmaz bu

üzlə. Tez ol. Bir də bu astarın düyününə də bax". Şagird tələş və qorxu içindədir. Hövlnək yerindən durur, dozgahın üzərindəki çirkəndən, tozdan rəngi dəyişən aparatın düyməsini basır. Sanki hamı eyni vaxtda qəfil ətrafa yayılan mahniyə köklənir. Usta əl saxlayır. Səsgücləndiricidən yüksə-

lən yanıqlı səs emalatxanadakı ustayı, qolubəni, tornaçaları qəm-qüssəyə bürüyür. "Könül pəncərəsindən qəfil baxıb keçmişəm". Sığiretlər alışı, bir müddət sonra emalatxanaya qatı üstüya bürünür. Ard-arda səsgücləndiricidən yüksələn mahniyələrin fonunda, usta və qonağının söhbəti uzanıb gedir.

Dedim axı, bizim bu küçədə mənim kimi zoiflərin müqaviməti tez qırılır; bəzisi soyuqdan, bəzisi bir ustanın qəzəbindən, bəzisi də işsizlikdən. Mən xeyli irləlidim işimdə. Usta deyilmə. Amma az qaldı, olacağam. Usta yavaş-yavaş iş verməyə başlayıb.

- Bu işlər sənəin əhdənə düşür. Diqqət elə, əgər nəso oyar - əskik olsa, bilirsən də, üstümüzə qalır. Ağa hamısını maaşımızdan kəsib atır üstümüzə. Üstəlik, ələ də salır namussuz. "Özünüz geyinin" - deyir. Ona görə, diqqət elə. Yumşaq güzdən yaxşı saxla, sağını, solunu yaxşıca çəkəndən keçir, bir-iki dəfə o üz-bu üz çevir, sonra qırağa at - deyir. Hər dəfə problemsiz tamamlamağına baxmayaraq, yumşaq üzü qarşıma qoyanda hər dəfə eyni sözləri təkrarlayır. Yaxşı adamdır, yuxa ürəkli dir Ustası. Zamanında, yuxarıda, Kükəklə küçədə, pinoçilərin hüquqlarını müdafiə etmək üçün bir dərmək də qurublar. Onun üçün bizim müdir arada bir ilişir bizim Ustaya:

- Bu var, e, bu - deyir və Ustaya baxır. O da səsinə çıxarmır. Qolubə çökiclə dəyəcləməyə başlayır. Sonra qaldırır, gözünün qabağına tutur, yoxlayır düz oturub, yoxsa oturmuyub, ona baxır. Müdirin sözü hara gətirəcəyini bilir. Altdan - altdan mənalı baxışlarla ona baxır. Müdir qaldığı yerdən davam edir:

- Sən tanımırsan ç, bilirsən bu nədir? Keçmiş kommunistlərdənin sənəin bu ustası. O işgüştəşli günlərdə bunlar bir dərmək qurmuşdular. Adı nə idi unudum; pinoçilərin, ayaqbağı işçilərinin qurtuluşu-filan kimi nəso bir ad qoymuşdular deməkləri-

no. Nə isə, bu özünə bənzəyən bir nəçə boyaqçını, ustayı da yanına alıb hər gecə küçələrdə kağız-zad yapırdırdı.

Usta hirsli, çox vaxt eyni sözlərə cavab verir müdirə. Həmişə də eyni, zərbələnmiş, o günlərdən qalma sözləri deyir:

- Heç nə dəyişməyib. İstismlarlar davam edir. Dünya yəno həməki pislük içindəki dünyadır, yəno ədalətsiz dünyadır. O gün gələcək. Bu karvan həmişə belə gətirməz, bunu belə də bilin!

Müdir bələrkədən əsəbiləyirdi onu, hövsələdən çıxarmaq üçün olındən gələnəi edir:

- Bitdi, e, o dünya da bitdi, sənəin müdafiə etdiyim rejim də. O rejimi quranlar artıq əl çəkdiilər, sən hələ də əl çəkənməmişən. Oyan artıq, oyan.

Getdikcə qızıdır mübahisə, müdir aman vermirdi, dayanmadan

danışırdı. Usta baxır olmayacaq:

- Yaxşı - deyir, yorğun bir səslə - qoy, işimizi görək, sən dəyən olsun.

- Ay sağ ol! Haqqın yoluna gəl, - deyən müdir durub çıxır emalatxanadan, aralarındakı mübahisə bitir. Amma Usta bərdən hirsli deyir:

- Bitir, bir az gət. Sizlərin də sonunu görəcəyəm, dayanın. Batacaqsınız, hamınız batacaqsınız, görəcəyəm.

Birdən hirsli ona baxan şagirdinin üstünə qışqırır:

- Nə baxırsan, ho, nə baxırsan? Öyrən də, görürsən bu dünya nəçə axmaq dünyadır! Öyrən də. Ver, o üzünü mənə, tez elə, ver!

2

İşdən yeni gəlmişdim. Bu son model ayaqbağının üzünü anamı ağılatdı. Qolubə heç cürə istədiyim kimi oturmurdu. Montajı bitirir, ustaya göstərir, o da bir-iki yerini düzəldir, "aparaq, Şadman ustaya göstərərk" - deyirdi. O da müdirə "usta" deyirdi. Övvəllər "usta" deməsini yadırgayırdım düz. Sonradan öyrəndim səbəbini. Sən demə, bizim müdir də bir vaxtlar usta işi. Sonra bir tacir ona xirdə material verib, o da belə-belə başlayıb emalata. Amma elə də zəngin deyildi. İşlər heç cür istədiyini kimi gətirdi. Həmişə pulları ödəməkdə çətinlik çəkirdi. Həftə sonu mal verdiyi adamlar yanına gedir, haqq-hesab çəkirdi. Aşağıya yaxın, əlinə bir qəzet bükməsi pulla girirdi emalatxanaya. Bu işlərdən bəzib usannmış, yorğun həl də paylaydı həftəlik maaşlarımızı. Bəzən həftə sonları səhərdən aşağıya kimi topdançının qapısının ağzında gözləyirdi. Gələndə söyüşün biri bir çökib:

- Gözlədir qapıda dilonçə kimi, namussuz! - deyirdi. - Kağız, qələm qarşısında, guya haqq-hesab edir, yalan danışır amma. Şökil çökir, şökil! Gözlətməkdən zövq alıb elə bil, kafir. Artıq yorulmuşam. Bir gün

Hasan

Küləklili küçə

Hekayə

gürcüoym içəriyə, o qolımı alıb görünü soxacam alçağın.

Sonra bizim ustaya baxır:

-Əsl insan qanını sümürənlər bunlardır, bunlar! - Sonra bütün bu işlərin səbəkkarı usta imiş kimi ona qışqırır:

-Oturlublar qoltuqlarında, nə fəhlə deyirlər, no usta, no sigorta, no də vergi. Əh! Kef edirlər. İstədiklərini istədiyini qiymətə alırlar, istəmədiklərini də qapıdan qovurlar. Boli, bunlar qanımızı içirlər! Başa düşdün!?

Mənə, bu yeni italyan modelini topdançı bu il İtaliyadan, ayaqbağı sərgisindən gətirib. Ordan oğurlayıb bu modelləri. Sərgidə nümayiş etdirilən ayaqbağlarının fotosunu bir-bir çəkib gətirib, modelçiyənin qabağına qoyub: "Düzəld bu modelləri" - deyib... O da düzəldib modelləri, amma qolubə tutmaq çətin məsələdir. Uydurma iş həmişə belə olur da. Bütün gün üzülükə məşğul oldum. Nəçə dəfə qolubə çəkdim, bağladım, amma olmadı ki, olmadı. Açıdım, yeridən sinadım. Mondo hal qalmadı; qollarım şişdi, barmaqlarımız qabar bağladı. Sonra tam istədiyim kimi olmadı da, oturdum bir az qolubə, Ustaya göstərdim.

-Ay bunlar anasını! Apar, göstör, bu qədər olur de. - dedi. Mən də apardım, göstərdim müdirə, o da topdançını qalayladı omolli - başlı:

-Yaxşıdır, yaxşıdır, elə bu da bəsdir. Özü bilir, qoy, nəçə satır-satsın. - dedi. İşə başladım, birincisi astarını atdım, ikinci, üçüncü dəyənəcnən aşxam oldu. Yoxuşu çıxdım, səhərin camaatına qarışdım.

Bəzən o qədər çökik gurultusundan sonra küçələrdəki izdiham, nəçə-küy, signal səsləri mənə xəs gəlir. Fuad ustanın Qırmızı karvansararının girişindəki balaca Qırxanasında oturub küçədən keçən insanlara qulaq asıram, baxıram radiodakı nöğmələrin-sodaları altında. Sonra qalxıb qulağımda o həzin nöğmələr, oynaq havalar kütləyə qarşıaraq evimə tərəf gedirəm.

Hava təzə qaralmışdı, qapının ağzından anamı çağırdım, "Gəlmişəm" - dedim. Səsi mətbəxdən eşidildi:

- Xoş gəlmisən, oğlum, bir az səbirli ol, bacın da bir azdan dönəcək" - dedi. Bu, süfrənin hazırlandığına, Gülşən məktəbdən gələn kimi axşam yeməyi yeyəcəyimizə bir işarə idi. Gülşən universitetdə, teatr aktyorluğu fakültəsində oxuyur. Gözü yüksəklərdədir. Teatr aktyoru olacaq, seriallarda oynayacaq. Olar, bəlkə də, amma televiziyalarda növbə çoxdur.

Bunları düşünürdüm, küçə qapısı açıldı, Murad içəri girdi. O da pinəçidir. Məndən əvvəl başlayıb işə. Usta olmaq istəmir. O qədər ısrar etməyimə baxmayaraq, ciddi yanaşmadı ustalığa. "Fərqlənməz - deyir, - ya fəhlə, ya usta. Ustalıq daha çox məsuliyyət tələb edir. Bizim başqa dərdlərimiz var. Sonumuzun nə olacağını bilirikmi?" Birlikdə bir dəzgahda çalışırdıq, olmadı. O təmizlik işlərini seçdi.

İçəri girdi, gözümə nəsə bikiş deydi. "Nəsə sıxıntısı var," - deyər düşündüm həmin an, qapının ağzında dayanmışdı:

- Mənə bax - dedi.

- Gəl - dedim.

Bağladı çöl qapısını. Elə də yaxşı görünürdü. Gəldi, divarın dibindəki divanı göstərdim:

- Otur.

Oturdu, mən də yanına əyləşdim.

- Nə xəbər var?

- Haşım gəlib. Bu gün səhər.

- Nə? Gəlib demək?

- Bəli, gəlib, problemi var deyəsən.

Haşım qardaşıdır. Universitetdə oxuyur. Memar olacaq. Bu axırncı həbslər zamanı axtarışda olub. Necə də çətin idi, İlahi?! Məhəllədəki bütün evləri bir - bir axtardılar. Terrorla mübarizə şöbəsi on doqquz nəfəri saxladı. Beş nəfər sərbəst buraxıldı, qalanları həbs olundu. Hamısı da eyni ittihamlar idi: təşkilata üzvlük, üzvlüyə yardım və vasitəçilik etmək. Son zamanlar təzyiqlər artıb. Haşım axtarışda olanlar siyahısındadır. Basqınlar başlayanda vəkil Nədim xəbər göndərdi, "Haşımı gizlədin" - dedi. O dəqiqə onu şəhərdən uzaqlaşdırdıq. O, şəhəri tərk edəndən və kütləvi həbslər başlayandan sonra, bir axşam bizdə toplaşdıq. İclasda Nədimin də bir neçə gün gizlənməsi qərara alındı. Çünki bu nəzarət kampaniyası da, çox zaman olduğu kimi, yenə cyni bir təbəqəyə yönəlik keçirilirdi. O da həmin siyasi quruluşdan olduğu üçün onu da həbs edə bilərdilər. Halbuki bu qarabasma günlərin sonra ən çox Nədimə ehtiyacımız olacaq. Nəzarətlər, sorğular bitəndə məhkəməyə çıxacaqdı çoxu. Aydının başına bir iş gəlməyəydi. Özü də təsdiq edib qərarı; İtəcək, axtarılanlar siyahısında olmadığı dəqiqləşəndə çıxacaqdı ortaya.

O qorxulu günlərin birində bizdə yığılırdıq, anam təəccüblə bizə baxırdı. Gecə yarından keçmişdi, ancaq biz hələ də oturmuşduq. Bu ara Gülşən də gəlib qoşuldu bizə; heç kim durub getmək istəmirdi. Ən təhlükəsiz yerdə bizim ev, yanımızda vəkilimiz də vardı. Sürüdən ayrılan qoyun məsələsi kimi, durub getmək sürüdən ayrılmaq, tək qalmaq qorxusu ilə müşayiət olunurdu.

Ardı 32-ci səh.

Küləkli küçə

Əvvəli 30-cu səh.

Nəhayət anamı mətbəxə çağır-dım: - Ana - dedim, sual dolu baxışla-rını üzümə zillədi, nəso pis hadisələ-rin olacağını hiss etmişdi sanki. -Nə-dim bəylə Murad bu gecə bizdə qala-caq.

Murad arada bizdə qalırdı, söhbət edirdik. Nədim böyün qalmasının sə-bəbini soruşacaqdı, mən də cavabını əvvəlcədən hazırlamışdım.

- Niyə, oğlum? Evi uzaqdır vəkil böyün?

- Yox. Uzaq deyil; amma başqa bir problem var.

- Nə olub? Nəso problemi var?

- Xanımı ilə dava edib. Qadın da bunun paltarlarını küçəyə atıb, "rədd ol get" - deyib.

Öz dediklərimə, şişirtmələrimə düzü özüm də töəcəbləndim.

- Başa düşmədim, nə olub dedin?

- Ana, arvadı evdən qovub, "get, bir daha gəlmə"- deyib.

- Ayıbdı, vallah. Niyə elə edib ki, arvadı? O boyda vəkilidi. Utanmayıb, belə bir tərbiyəsizlik edib?

- Edib də, yazıq kişi nə etsin?

Yenə də anam Nədimin evindən uzaqlaşması ilə razılaşmırdı.

- Olur belə şeylər. Evlilikdi də, hər şey olar, küsərlər də, bəzişarlar da. Məncə, çıxıb getsin evinə oğlum. Gedib danışsın, ayıb deyil?! İnsan da ərini küçəyə atar? Nə günlərə qaldıq, İlahi? Qadın da qadın olsun, ərinə yi-yə dursun. Sən bunları də vəkilə.

- Yox. Getməz, ana, çox hirsənib, bir neçə gün getməyəcək yəqin ki.

- Hirsənib? Getməyəcək?

- Bəli, ana, indi biz "get" - desək, yaxşı düşməz.

Çarəsiz razılaşdı. Getdi, amma arada çevrilib uzaqdan Nədimə acı-yan gözlərlə baxdı bir xeyli.

Keçmiş xatırlayarkən Murad tam-am yadımdan çıxmışdı. Ondan da səs çıxmırdı, eləcə dalib uzaqlara ba-xırdı. Kim bilir nələr düşünürdü?

- Hə, nə olacaq bəs indi? - dedim.

-Sevgilisi Əslə də həbs olunub - deyə cavab verdi, - Hardasa üç ay olar həbs-xanadadır. Buna dözə bilməyib. Ona görə də durub bura gəlib. Burda olmaq istəyir. İki məsələyə görə: həm mübarizənin içində olmaq istəyir, həm də sevgilisinə yaxın olmağı dü-şünür. Ancaq onun əsl dərdi Əslidir. Onun həsrətinə dözə bilmir. Yoxsa nə var e, mübarizəni hər yerdə apar-maq olar, elə deyil?! Burda, yanında olacaq, gedib - gələndən xəbər tuta-

caq, xəbər göndərəcək, narahat olma-mən burdayam deyö.

Nə iş görəcəyini, harda yaşayaca-ğını müzakirə etdik. Bilirdik ki, get-məyəcək. Həmin oşnada çöl qapısı açıldı, Gülşən girdi həyətə. Gözüm yenə homişəki kimi qapıda qalmışdı. Yenə o qərübə duyğu bürümüşdü mənlüyimi: "İndi atam girəcək qapı-dan içəri!" Bəzən belə hisslər bürü-yərdi məni. Gəlməyəcəyini bilə-bilə, Gülşən içəri girəndən atamın gələcə-yini gözləyirdim. Həttə gəlməyəcə-yini bilə - bilə.

Bu hisslərlə oturdum süfrəyə. Murad getmək istədi, "yemək ye" - dedim, imkan verədim. Oturdu, am-ma onun fikri - zikri qardaşının yanın-da idi. Arada bir qapıya baxırdı. Gül-şən çöl qapısını deyərsən yaxşı bağla-mamışdı. Tez - tez külək vuran kimi açılıb-bağlanırdı.

Yeməkdən sonra Haşım barəsin-də Muradla belə bir qərara gəldik: Haşımı qoruyacaq, tutulmaması üçün əlimizdən gələni edəcəkdik bu iş başa çatana kimi. Buna görə də əsasən bizdə, arada Gültəpədə dayımgildə, bəzən də cəmi siyasi təşkilatdan olan başqa dostların evində qalacaqdı.

Murad durdu, onu aparıb ötürdüm, sonra qapını möhkəm - möhkəm bağ-ladım.

4

Yenə külək əsirdi. Küçəmiz çox hərəkətli idi.

Əlimdəki işlərin bir hissəsini problemsiz bitirib təhvil vermişdim. Usta həvəsli idi. Müdir də; çünki "bə-dimcan qıtlığı" geridə qalmışdı. İşlər yaxşı idi. Qəlibləri şagirdlə birlikdə təmizlədik. Bir xeyli saya götürdüm, çəkdim qabağıma, həll etdim iplərini. Ustanın qədim - qayım dostu Kazım gəldi emalatxanaya. Yayıldı stolun arxasında. Kirayədə qaldığı evin sahi-bi ilə problemləri var imiş. Daha doğ-rusu, ev sahibinin evdə qalmış. tərs bir qızı da varmış, onunla. Bu qız ar-vadına sataşmış, onu görəni kimi başlayırmış deyinməyə. Deyinmək deyəndə ki, ancaq söyüş söyürmüş.

Usta Kazıma mənalı-mənalı bax-dı:

- Qadısı, bəlkə bu qız başını sə-ninlə xarab edib, hə?! Özün də deyir-sən ki, evdə qalıb...

- Yox, əşsi. sən də. Mənimlə niyə maraqlansın axı, baxmıram, eləmi-rəm. Başımı aşağı ayıb işinə gedib-gəlirəm.

- Nə bilim, birdən ağılıma gəldi.

Bir qız dayandığı yerdə niyə belə qə-ribo hərəkətlər etsin axı, ay qardaş?!

- Qardaş, özüm də bilmirəm.

Bunlar danışdı susdular. Sonra başqa bir mövzuya keçdilər. Şagird mənə kömək etdi. Üzlük islatdı. Son-ra qəliblərə astarları yapışdırdı. Al-dım üzlüyü, elə qəlibə qoymaq istəy-irdim ki, müdir təlaşla emalatxanaya girdi:

- Polislər gəldi, polislər!

Yerimizdə donub qaldıq. Nə işi var idi ki, polisin burda?! Ustaya bax-dı:

- Bəlkə yenə sənin işlərinə? Bəlkə yenə dərək - zad qurmusan?

- Nə dərək, e? Mənim illərdir bu işlərlə heç bir əlaqəm yoxdur. Allah bilir nəyə görə qəliblər, sən niyə qə-rursan?

Sözü ağzında qaldı, bir anda qapı açıldı, içəri silahlı polislər daxil oldu. Həmin yerində donub qalmışdı. Polis-lərdən biri qışqırdı:

- Həmid kimdir?

Sanki bu səxdən olmayan bir nə-fəri soruşurdu, tanımadığımız bir in-sani, susduq eləcə. Polis yenə hiddət-lə:

- Həmid hansınızsınız? - deyə hid-dətli soruşanda: -Mən - deyə cavab verdim.

5

Bundan sonra, xeyli müddət ayaq-qabıçılar bazarı mənsiz qaldı. Qəhrə-man prospekti, Tülkülük dalanı 919 ünvanı, Yuxarı yoxuş mənsiz qaldı. Soyuq, iti bıçaq kimi iliyə işləyən kül-ök mənsiz qaldı; hamını, emalatxa-nadakıları, ustamı, şagirdimi, işləri heç vaxt düz getməyən müdirimi dü-şündüm. Bir də gözləri qapıda qalan bir ana. Nədim, mübarizəmizə dair xəbərlər vermək məqsədilə tez-tez ziyarət edirdi məni. Təplənələrdə dan-ışdığımız o Nədim gedər, yerini baş-qa bir insan alardı. Bir ayağı həbsxa-nada, bir ayağı məhkəmədə idi. Buna görə də "mülki"lərdən davamlı təh-didlər də aldı; amma məhəl belə qoy-madı.

Muradla gecələr boyunca söhbət etdik. Haşım sevdiyi qızla evləndiyi-nə görə xoşbəxt idi. Gülşən teatrı bi-tirib, İstanbulda ssenari qrupları ilə serial film çəkilişlərinə getdi, hər də-fə gələndə bunları dedi mənə: həyə-canla, ləzzətli danışdı bunlardan mənə. Hər dəfə görüşə çıxanda gözüm qapıda qaldı, atamsa gəlmədi.